

همه گیری شناسی اختلالات روانپزشکی در استان گلستان (سال ۱۳۸۰)

دکتر محمدرضا محمدی*^۱، مهدی رهگذر^۲، سیدعباس باقری یزدی^۳، دکتر بیتا مسگرپور^۴
دکتر براتعلی ملکی^۵، دکتر سید حسن حسینی^۶، زهره صفری^۷، فرزاد مؤمنی^۸

چکیده

مقدمه و هدف: بار اختلالات روانپزشکی در کشورهای پیشرفته تا حد زیادی به وسیله پرسشنامه‌های غربالگری و مصاحبه بالینی ساختار یافته شناسایی شده، ولی بررسی بار اختلالات روانپزشکی در کشور ما محدود و تعداد مطالعات انجام شده کم می‌باشد. برنامه‌ریزی برای ارائه خدمات اساسی بهداشت روان به افراد، نیازمند آگاهی از وضعیت موجود بیماری روانی در جامعه است. این مطالعه با هدف بررسی همه‌گیری‌شناسی اختلالات روانی در افراد ۱۸ سال به بالاتر مناطق شهری و روستایی استان گلستان انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: نمونه مورد مطالعه با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای و سیستماتیک از بین خانوارهای موجود استان گلستان انتخاب گردید و از طریق تکمیل پرسشنامه اختلالات عاطفی و اسکیزوفرنیا (SADS) توسط کارشناسان روانشناسی در استان، جمعاً ۵۱۸ نفر مورد مطالعه قرار گرفتند. تشخیص‌گذاری اختلالات براساس معیارهای طبقه‌بندی DSM-IV بود. یافته‌ها: نتایج این بررسی نشان داد شیوع انواع اختلالات روانپزشکی در استان ۱۴/۶۹ درصد می‌باشد که این شیوع در زنان ۱۸/۱۴ درصد و در مردان ۱۱/۴۷ درصد بوده است. اختلالات اضطرابی و خلقی به ترتیب با ۷/۹۳ و ۴/۰۵ درصد، شایع‌ترین اختلالات روانپزشکی در استان بودند. شیوع اختلالات پسیکوتیک در این مطالعه ۰/۹۷ درصد، اختلالات عصبی-شناختی ۱/۱۶ درصد و اختلالات تجزیه‌ای ۰/۵۸ درصد بوده است. در گروه اختلالات اضطرابی، اختلال پانیک با ۴/۰۵ درصد و در گروه اختلالات خلقی افسردگی اساسی و اختلال هیپومانیک هرکدام با ۱/۹۳ درصد شیوع بیشتری داشته‌اند.

نتیجه‌گیری: در این مطالعه ۷/۵۳ درصد افراد مورد مطالعه دچار حداقل یک اختلال روانپزشکی بودند. شیوع اختلالات روانپزشکی در استان در افراد گروه سنی ۴۱-۵۵ سال و بیشتر با ۱۳/۰۴ درصد، افراد طلاق گرفته یا جدا شده با ۵۰ درصد، افراد ساکن در مناطق شهری استان با ۱۱/۰۳ درصد، افراد بی‌سواد با ۱۲/۷۵ درصد و افراد خانه‌دار با ۱۳/۲۲ درصد بیش از گروه‌های دیگر بود. لذا نتایج این تحقیق مسؤلیت سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بهداشتی استان گلستان و کشور در رابطه با تدوین برنامه‌های عملی و اجرایی بهداشت روان را بیش از پیش روشن می‌سازد.

واژه‌های کلیدی: همه‌گیری‌شناسی، شیوع، اختلالات روانپزشکی، پرسشنامه اختلالات عاطفی و اسکیزوفرنیا (SADS)، استان گلستان

*۱- فوق تخصص روانپزشکی کودک و نوجوان، استاد و مدیر گروه روانپزشکی، مرکز تحقیقات روانپزشکی و روانشناسی، مرکز تحقیقات اعتیاد، دانشگاه علوم پزشکی تهران، رئیس مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور، نشانی: تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان کوه نور، کوچه اول، پلاک ۲۶، مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور، دفتر ریاست، تلفن: ۰۲۱-۸۷۳۳۲۱۲، نمابر: ۸۷۳۰۸۳۰

پست الکترونیک: mohammadi@nrms.ir ، mrmohammadi@yahoo.com

۲- متخصص آمار، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

۳- کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی، اداره سلامت روان، وزارت بهداشت

۴- دکترای داروسازی، محقق مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور

۵- روانپزشک، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان

۶- پزشک عمومی، معاون پیشگیری سازمان بهزیستی استان گلستان

۷- کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی، سازمان بهزیستی استان گلستان

۸- کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، مرکز تحقیقات روانپزشکی و روانشناسی، بیمارستان روزبه، دانشگاه علوم پزشکی تهران